

«Αναγνωρίζω – Προστατεύω»

Πρόγραμμα νηπιαγωγών για την πρόληψη της παραμέλησης και κακοποίησης του παιδιού

Τα δεδομένα στα οποία εδράζεται το πρόγραμμα

Πού κυρίως λαμβάνει χώρα η κακοποίηση

Η κακοποίηση και η παραμέληση ενός παιδιού συμβαίνει εντός του οικογενειακού περιβάλλοντος, στη συντριπτική πλειοψηφία των περιπτώσεων.

Ποιες είναι οι επιπτώσεις της κακοποίησης

(σωματικής ή/και σεξουαλικής) του παιδιού στην πρώτη παιδική ηλικία; Μακροπρόθεσμες επιπτώσεις στη συνολική ανάπτυξη των παιδιών, με την εκδήλωση οργανικών και ψυχικών διαταραχών στην παιδική, την εφηβική αλλά και την ενήλικη ζωή¹. Πολλές έρευνες υπογραμμίζουν τη σύνδεση ανάμεσα στην κακομεταχείριση και την εκδήλωση διαταραχών της ανάπτυξης σε όλους τους τομείς².

Ποιοι είναι

οι πρώτοι επαγγελματίες

που βρίσκονται για αρκετή ώρα κοντά σε παιδιά για πρώτη φορά υποχρεωτικά, εκτός οικογενειακού περιβάλλοντος; Οι παιδαγωγοί προσχολικής ηλικίας (νηπιαγωγοί) είναι οι πρώτοι ειδικοί που υποχρεωτικά έρχονται σε επαφή με όλον τον πληθυσμό των μικρών παιδιών και τους γονείς τους. Από το σχολικό έτος 2018-2019, νήπια και προνήπια εγγράφονται υποχρεωτικά για να φοιτήσουν σε νηπιαγωγεία. Οι εκπαιδευτικοί προσχολικής ηλικίας δεν έχουν κάποια συστηματική πληροφόρηση ή εκπαίδευση σχετικά με την κακοποίηση και την παραμέληση. Επιπλέον, δεν υπάρχουν επαρκή ερευνητικά δεδομένα σχετικά με τις γνώσεις τους επάνω σε αυτό το θέμα και τις αντίστοιχες ανάγκες τους.

Ποια θεωρείται η πλέον αποτελεσματική αντιμετώπιση

στο πρόβλημα της κακοποίησης-παραμέλησης των παιδιών; Η πρόληψη και πρώιμη παρέμβαση. Έμφαση δίνεται διεθνώς στην πρώιμη ανίχνευση και διαχείριση του φαινομένου, μέσα από την εκπαίδευση των ανθρώπων που βρίσκονται κοντά στον γενικό παιδικό πληθυσμό. Στην Ελλάδα υπάρχει μεγάλη ανάγκη εφαρμογής παρεμβάσεων, όσο το δυνατόν νωρίτερα στη διαδρομή της εκπαιδευτικής διαδικασίας, για την πρώιμη ανίχνευση περιστατικών με υποψία κακοποίησης ή/και παραμέλησης και τη βέλτιστη αποτελεσματική αντιμετώπιση.

¹Στοιγιαννίδου, Α. (2015) Κακοποίηση και Παραμέληση Παιδιών και Εφήβων. Παιδιά και έφηβοι σε έναν κόσμο που αλλάζει: Πρακτικές, Προσαρμογή και Ανάπτυξη (267 - 308), Αθήνα, ΕΣΤΙΑ
²Νικολαΐδης, Γ. (2009) «Μορφές και Χαρακτηριστικά της Βίας κατά των Παιδιών: Θεωρητικο Μετασχηματισμοί και Σύγχρονοι Δεδομένοι», (2009), στο «Βία στην Οικογένεια: Τεκμηριωμένη Πρακτική και Τεκμήρια από την Πρακτική», (Επιμ.: Γ. Νικολαΐδης, Μ. Σταυριανίδης), ΚΨΜ, Αθήνα, ISBN: 978-960-6750-38-0.

²Περιοδικά της Αμερικανικής Ακαδημίας Παιδικής & Εφηβικής Ψυχιατρικής, Τεύχος 9, Σεπτέμβριος 2018, Σελίδες 637-644

Οι συντελεστές του προγράμματος

Πάνω σε αυτά τα τέσσερα δεδομένα εδράζεται η πρωτοβουλία του **Eliza** -Σωματείο Ενάντια στην Κακοποίηση του Παιδιού, για την υλοποίηση ενός εθνικού προγράμματος επιμόρφωσης εκπαιδευτικών προσχολικής αγωγής (νηπιαγωγών), με την πολύτιμη συνδρομή:

- της **Λήδας Αναγνωστάκη**, επίκουρης καθηγήτριας ΤΕΑΠΗ – ΕΚΠΑ, Ψυχολόγου / Ψυχοθεραπεύτριας Παιδιών και Εφήβων και
- του **Γιώργου Νικολαΐδη**, ψυχιάτρου, MD, MA, MSc, PhD, Διευθυντή Διεύθυνσης Ψυχικής Υγείας και Κοινωνικής Πρόνοιας, Κέντρο για τη Μελέτη και την Πρόληψη της Κακοποίησης – Παραμέλησης των Παιδιών, Ινστιτούτο Υγείας του Παιδιού.

Την ομάδα των δύο επικεφαλής επιστημόνων, πλαισιώνει:

- η νομικός **Ηλέκτρα Κουτσούκου**, Δρ. Δικαιωμάτων του Παιδιού, Επιστημονικού Συνεργάτη Πανεπιστημίου Πελοποννήσου.

Έμπνευση και πρωτοβουλία δε θα οδηγούσαν σε υλοποίηση του προγράμματος, χωρίς **στρατηγικό συνεργάτη**, ο οποίος να αντιλαμβάνεται την αναγκαιότητα της δράσης και την αξία της στον γενικό πληθυσμό και τις γενιές που θα ακολουθήσουν.

Η **Τράπεζα Πειραιώς** είναι αναπόσπαστο κομμάτι του προγράμματος «Αναγνωρίζω – Προστατεύω», ο στρατηγικός συνεργάτης του Eliza, ο πολύτιμος εταίρος σε μία δράση που αναμένεται να διαδραματίσει καταλυτικό ρόλο στην **πρώιμη «διάγνωση» του φαινομένου** και την αναγκαία, άμεση, έγκαιρη **παρέμβαση**.

Οι συνεργάτες του προγράμματος

Αντύπα Θεοφανία, Νηπιαγωγός
Αξιώτη Ιορδανία, Ψυχολόγος
Βασιλακοπούλου Ανθή, Κοινωνικός Λειτουργός
Βουδαντάς Ιάσων, Κοινωνιολόγος
Δεληγιάννη Ουρανία, Ψυχολόγος
Σαλιβέρου Ελισάβετ, Σύμβουλος Ψυχικής Υγείας
Σαμαρά Μαρία, Νηπιαγωγός
Τσεκούρας Δημήτριος, Εκπαιδευτικός
Χαλκίδου Ευαγγελία, Ψυχολόγος
Ψαρράκου Μαρία, Ψυχολόγος

Οι φάσεις του προγράμματος «Αναγνωρίζω – Προστατεύω»

1ο έτος

Εκτεταμένη πιλοτική φάση:

- Έρευνα αναγκών (needs assessment) του 10% του συνόλου των νηπιαγωγών της χώρας που εργάζονται σε δημόσια νηπιαγωγεία
- Διαμόρφωση εκπαιδευτικού προγράμματος
- Ψηφιοποίηση του εκπαιδευτικού υλικού, εξασφαλίζοντας τη βιωσιμότητα του προγράμματος
- 15ωρη επιμόρφωση των νηπιαγωγών του δείγματος
- Αξιολόγηση της αποκτηθείσας γνώσης

2ο έτος

Επιμόρφωση όλων των ενδιαφερομένων νηπιαγωγών της χώρας, μέσω 12ωρης ασύγχρονης και 3ωρης σύγχρονης εκπαίδευσης

Απώτερο σκοπό για τη διασφάλιση της υποχρεωτικότητας και της βιωσιμότητας του προγράμματος «Αναγνωρίζω – Προστατεύω» αποτελεί η προοπτική ένταξής του στα curriculum εκπαίδευσης όλων των τμημάτων Προσχολικής Αγωγής των πανεπιστημιακών ιδρυμάτων, ώστε να επιτευχθεί η επιμόρφωση και πλαισίωση όλων των μελλοντικών νηπιαγωγών.

Στρατηγικός Συνεργάτης

Υπό την Αιγίδα

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ
Υπουργείο Παιδείας, Θρησκευμάτων
και Αθλητισμού

Φορέας Υλοποίησης

